

EL JOC HEURÍSTIC

El joc heurístic va ser desenvolupat per Elinor Goldschmied, una diplomada en psiquiatria social, que va exercir de mestra i d'assistent social en els seus inicis, i que va desenvolupar una meravellosa tasca amb la primera infància, cap a la meitat del segle XX fins quasi els nostres dies (va morir al 2009).

Però, què és el joc heurístic? En aquest tipus de joc, les criatures entre l'any i els dos anys aproximadament exploren en total llibertat una gran varietat d'objectes (no necessàriament el que entenem per joguina) amb la finalitat de que trobin relacions entre ells i omplin, buidin, apilin, obrin, tanquin, encaixin... al seu aire, sense la interacció de l'adult més enllà que preparar l'espai i vetllar per la seguretat en tot moment.

Per tal de preparar l'espai la idea es que es presenti en diferents focus amb 3-4 materials diferents i combinables entre sí, i contenidors (poden ser caixes, bosses de tela, caixes metàl·liques tipus galetes, etc). Lo ideal és que no siguin estrictament joguines, si no peces soltes i material no estructurat que pot provenir de la vida quotidiana com ara culleres, carrets de fil, tubs de cartró, sedes, vols de metall, estris de cuina, pots amb tapa, etc. Imaginació al poder! Com més variats en textures, colors, pesos... més enriquidora serà l'activitat.

El paper de la persona adulta aquí és important. Perquè, una vegada iniciat el joc, s'ha de limitar a respondre en el cas de que la criatura s'hi acostin per ensenyar o compartir alguna cosa i, òbviament, per evitar qualsevol situació de perill. Això vol dir que la seva intervenció més activa és en el moment de preparar l'escena, i és on hi ha d'avocar una especial atenció fixant-se en la bellesa de la proposta i en generar espais de provocació suficientment atractius com per a cridar l'atenció dels infants.

La part final de recollir tot el material i tornar-lo a endreçar a cada contenidor específic, esdevé una part de la proposta del joc heurístic, i tant les criatures com l'adult, col·laboren per deixar l'espai en ordre agrupant de nou els materials escampats i classificant-los per similitud. En aquesta tasca, es pot aprofitar per enriquir

el llenguatge i conceptes bàsics com ara "a sota de...", "al costat de...", "ajuntat amb els altres..." etc

Algunes idees de material:

Recuperats de la natura: Petxines grosses, esponges, pinyes tancades, "llesques" de tronc, escorça d'arbre, nous grosses, closques de coco...

Quotidians: Pinces d'estendre la roba de fusta, rotllos de cartró del paper de cuina o de vàter, anelles de cortina de fusta, anelles de cortina de metall, tapes de metall, pots de iogurt, llaunes de tonyina (de les que no talla la vora), cordons de sabata, taps de suro...

Industrials: Colzes de tub de coure, cadenes de baula petita, trossos de mànega, bobines de fil...

Confeccionats expressaments: Retalls de roba, llaços, vetes, pompons de llana...

És una oportunitat meravellosa per deixar-los explorar en un ambient calmat, allunyat de la sobre-estimulació a la que normalment estan sotmesos/es sense que ens n'adonem. Al manipular els objectes al seu ritme, desenvolupen la motricitat fina perquè manipular-los i jugar amb ells requereix tasques com la pressió, l'encaix... que poc a poc van conquerint amb les seves manetes i l'evolució de la coordinació mà-ull, A més, quan intenten relacionar els materials heurístics entre sí (ficar-los un dins de l'altre, xocar-los, apilar-los...), en resposta a una curiositat personal, aprenen nous esquemes mentals i fomenta el desenvolupament reflexiu, per al que son necessàries també bones dosis d'atenció i concentració. I com la fase de recollida és també important, com ja hem dit, acompanyarà en l'aprenentatge de l'ordre i el llenguatge. Esperem que gaudiu de la proposta! I la pugueu repetir en diferents dies d'aquest confinament i fora d'aquest, ja que veure l'observació dels processos i anar canviant material és molt enriquidor.

Algunes imatges inspiradores:

